

Unikt vårdkoncept för rehabilitering av höga ryggmärgsskador, ofta med andningssvikt

REMEO har sen starten 2013 revolutionerat rehabiliteringen för patienter med höga ryggmärgsskador och andningssvikt. Patienter som inom vårdkedjan för ryggmärgsskador i region Stockholm rehabiliteras på REMEO får en avancerad, multidisciplinär samordnad vård för att tränas ur ventilator med individuellt anpassat stöd om kvarstående andningssvikt finns. För patienterna innebär detta förbättrad livskvalitet, minskad risk för komplikationer och en snabbare väg tillbaka till autonomi. Hälsoekonomiskt är det gynnsamt och av stor betydelse att dessa mycket resurskrävande patienter snabbare når en lägre vårdnivå och kan skrivas ut till ett eget boende med mindre resurskrävande stöd. Patienter som inte rehabiliteras till lägsta säkra andningsnivå riskerar annars att livslångt behöva vara beroende av respiratorbehandling via trakealkanyl samt behov av stöd med full assistensbemanning trots att de kanske kunde klara sig utan.

Det unika vårdkonceptet som REMEO erbjuder är högspecialiserad och avancerad multidisciplinär andningsrehabilitering med aktiv urträning ur ventilator, specialiserad svalgrehabilitering för dekanylering och individuell utprovning av andningsstöd. Denna vård kräver hög kompetens och stor erfarenhet hos hela det multidisciplinära teamet, en specifik kompetens inom andningsvård hos samtliga personalgrupper, ständig närvaro av specialistsjuksköterska och ständig tillgänglighet till specialistläkare, bägge med kompetens inom intensivvård/anestesi, samt en generellt sett mycket hög personaltäthet dygnet runt, året runt.

Utöver detta får patienten sedvanlig initial rehabilitering för sin ryggmärgsskada inklusive blodtrycksstabilisering, utprovning och anpassning av kommunikationshjälpmedel, förflyttningshjälpmedel och övriga hjälpmedel. Rehabiliteringen kräver p.g.a. ryggmärgsskadans karaktär och patienternas behov mer intensiv rehabilitering med utökat antal träningstillfällen och högre personaltäthet än skador på en lägre nivå i ryggmärgen. Inför utskrivning till hemmet erbjuder REMEO individuell planering och när det behövs även utbildning av patient, anhöriga och personliga assistenter/vårdare.

Hög förvärvad ryggmärgsskada är en av diagnoserna som leder till långvarig kritisk sjukdom där andningssvikt är ett kardinalsymptom. Allt fler remisser från olika regioner i Sverige skickas till REMEO för denna högspecialiserade vård. 2019 vårdades 7 patienter med förvärvad hög ryggmärgsskada på REMEO av uppskattade 5–10 nationellt. Sammanlagt sen starten 2013 har 10 regioner remitterat patienter för vård på REMEO. Eftersom patientgruppen är liten men extremt resurskrävande samt att konsekvensen av andningssvikt är omedelbart livshotande, är det rationellt att bedriva en så samlad vård som möjligt för att maximera patientsäkerhet, effektivitet, kunskap och erfarenhet.

Vården för denna patientgrupp utvecklas kontinuerligt och ytterligare behandlingsmetoder utvecklas och införs ständigt. Patienter kommer då att i ännu större utsträckning klara sig självständigt, med ytterligare ökad livskvalitet, säkerhet och samtidigt minskade behov av stödåtgärder. Med en redan nu välfungerande sammanhållen vård i Stockholmsregionen är förutsättningarna optimala för att på REMEO kunna driva forskning och utveckling inom andningsrehabilitering för höga förvärvade ryggmärgsskador, nationellt såväl som internationellt.

REMEO är nationellt kompetenscenter för *alla* patienter med långvarig kritisk sjukdom med svikt i vitala funktioner och erbjuder, oavsett grunddiagnosen, intensivvårdsnära rehabilitering med avancerad andningsträning, medicinsk övervakning och komplex utskrivningsplanering. Vi ser att denna grupp identifierats även internationellt i den vetenskapliga litteraturen, som en effekt av en alltmer avancerad kirurgi och intensivvård samt stora vårdinsatser av redan sköra patienter. Det är centralt att denna grupp omhändertages professionellt och med hög kompetens för att omhändertagandet totalt sett ska vara patientsäkert och effektivt.

Anna Cedborg, M.D., Ph.D., överläkare, specialist i Anestesi och Intensivvård, Verksamhetschef, V.D.
Eva Sundman, M.D., Ph.D., överläkare, specialist i Anestesi och Intensivvård, Medicinsk chef, FoUU ansvarig.
Johan Uusijärvi, M.D., överläkare, specialist i Anestesi och Intensivvård, Chefläkare, ansvar medicinteknik/IT.
Kajsa Giesecke, M.D., Ph.D., överläkare, specialist i Anestesi och Intensivvård, Styrelseledamot.
Samtliga Remeo-kliniken.